

Norge er med på romforskningen - skal sende georadar til Mars

Norge er et lite land. Likevel lager vi våre egne satellitter. I sommer kjøpt vi opp to stykker - NorSat 1 og NorSat 2. De skal måle stråling fra sola og rommet, og følge med på skip som seiler på havene her nede på kloden.

AV INGRID SPILDE | PUBLISERT 3. APR. 2018 | OPPDATERT 19. FEB. 2021 DEL | LAST NED

Roveren som NASA skal sende til Mars

Roveren som NASA skal sende til Mars, har en georadar laget av norske forskere. Foto: NASA

Men vi driver med mer i rommet! Norske forskere lager nemlig instrumenter og eksperimenter som får bli med på andre raketter og satellitter.

Lyn i rommet

Forskere fra Bergen har for eksempel lagd et instrument som er sendt opp til romstasjonen ISS. Det skal studere tordenskyer – fra oversiden. For noen år siden oppdaget vi nemlig at tordenværet ikke bare finnes på undersiden av skyen. Det går også lyn oppover, helt opp til verdensrommet! Instrumentet fra Bergen skal undersøke saken.

Romsalat

Norsk forskning blir også viktig for alle som har tenkt seg til Mars. I Trondheim forsker de nemlig på hvordan vi skal få planter til å vokse i romskip og på andre kloder. Uten tyngdekraft trenger plantene spesielle vokseplasser, ellers kan de bli forvirret og gror ikke alltid så godt.

Nærbilde av vekstkammer for planter

Vekstkammer for planter som skal vokse i romskip og på andre kloder. Foto: NASA

– Men vi har klart å lage vekstkammer hvor plantene greier å spire, vokse og lage blomster og nye frø, sier Ann-Iren Kittang Jost fra NTNU. Det kommer til å bli veldig viktig på lange ferder i rommet. Da kan planter sørge for fersk mat, rent vann og oksygen som vi kan puste inn. Forskerne har allerede lagd salat som astronautene på romstasjonen har spist. På en tur til Mars vil de kanskje dyrke hvete, soyabønner og poteter.

Skal se under bakken

En norsk duppeditt som helt sikkert skal til Mars, er RIMFAX. Den har fått plass på roveren som NASA skal sende opp i 2020. – RIMFAX er en georadar, en maskin som sender radiobølger ned i bakken, forteller

Svein-Erik Hamran fra FFI. Noen av disse bølgene blir reflektert, og da kan RIMFAX lage et bilde av hva som finnes under overflata. Hva slags stoffer finnes der? Skjuler det seg tegn til gammelt liv? Og ikke minst – er det fuktighet i sanden?

Roveren som tar bilder av hva som finnes under overflaten

Roveren er utstyrt med RIMFAX, en georadar som lager et bilde av hva som finnes under overflaten. Foto: NASA

– Hvis folk skal kunne bo på Mars, må vi finne vann, sier Svein-Erik. Det fins nok ikke fritt vann der, men i stedet kan vi kanskje utvinne vann fra fuktig sand. Og RIMFAX kan finne ut hvor det er lurt å bore.

VERDENSROMMET ROMFART MARS TEKNOLOGI

Meldinger ved utskriftstidspunkt 21. september 2024, kl. 03.00 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.